

Matematika A3#, I. zárthelyi dolgozat, 2009/10. II. félév, A. csoport

Minden feladat 6 pontot ér, így összesen 60 pont szerezhető a feladatsorral. Sikeres zárthelyihez legalább 18 pont szükséges. Egy feladatra csak az egyes rubrikákban szereplő maximális pontszám vagy nulla pont szerezhető. Maximális pont akkor jár, ha jó a feladat megoldási menete és a végeredmény is szerepel a neki szánt helyen.

A dolgozathoz csak íróeszköz és üres A4-es papír használható. Számológép nem használható!

A feladatokban a vektorok koordinátái a szokásos Descartes-féle derékszögű koordinátarendszerben adóttak ($\mathbf{i}, \mathbf{j}, \mathbf{k}$).

1. FELADAT. Adjuk meg az $f(x, y, z) = 1/(x^2 + y^2 + z^2)$ háromváltozós függvény integrálját az origó közepű 1 és 2 sugarú gömbök felülete által közrezárt térbeli tartományon!

Az integrál értéke: (6p)

2. FELADAT. Az $\bar{\mathbf{r}}(t) = (\sin t - t \cos t, \cos t + t \sin t, t^2 + 1)$ vektor-skalár függvény egy test térbeli helyét adja meg a t idő függvényében. Adjuk meg azokat a t időpontokat, amikor a test sebessége nulla! Mekkora utat tesz meg a test a $t = 2$ és $t = 3$ időpontok között? $t =$ (3p) Út: (3p)

3. FELADAT. Az $\bar{\mathbf{r}}(s) = ((s/\sqrt{3}) \cos(\ln(s/\sqrt{3})), (s/\sqrt{3}) \sin(\ln(s/\sqrt{3})), s/\sqrt{3})$ görbe ívhosszparaméterezett. Adjuk meg a görbe görbületét az $s = 1$ paraméterű görbepontban!

Görbület: (6p)

4. FELADAT. Adjuk meg az $\bar{\mathbf{r}}(t) = (3t - t^2, 3t^2, 3t + t^3)$ görbe $t = 0$ pontjához tartozó torzió értékét és a rektifikálósík egyenletét!

Torzió: (3p) Síkegyenlet: (3p)

5. FELADAT. Adjuk meg az $\bar{\mathbf{r}}(u, v) = (u, (1 + u) \cos v, (1 + u) \sin v)$, $u \in [0, 1]$, $v \in [0, \pi/2]$ felület felszínét! Felszín: (6p)

6. FELADAT. Tekintsük a $\bar{\mathbf{v}}(\bar{\mathbf{r}}) = |\bar{\mathbf{r}}|\bar{\mathbf{c}}$ vektor-vektor függvényt, ahol $\bar{\mathbf{c}} = (c_1, c_2, c_3)$ rögzített vektor. Adjuk meg a $\text{rot}(\bar{\mathbf{v}})$ függvényt $\bar{\mathbf{r}}$ -rel és $\bar{\mathbf{c}}$ -vel kifejezve!

$\text{rot}(\bar{\mathbf{v}}) =$ (6p)

7. FELADAT. Mekkora munkát végez a $\bar{\mathbf{v}}(x, y, z) = (2y, -3x - 1, x^2 - y^2)$ erőter az $\bar{\mathbf{r}}(t) = (\cos t, \sin t, t)$ csavarvonalon a $t = 0$ ponttól a $t = 2\pi$ pontig haladva?

Munka: (6p)

8. FELADAT. Számítsuk ki a $\bar{\mathbf{v}}(x, y, z) = (x + 4y, 2y + z^2, z)$ vektor-vektor függvény felületi integrálját az origó közepű, 1 sugarú gömb felületére, ha a felület kifelé irányított!

Felületi int.: (6p)

9. FELADAT. Lehet-e az $u(x, y) = 3(x^2 - y^2) + 2y + 1$ függvény egy reguláris $f(z)$ komplex függvény valós része? Ha igen, akkor határozzuk meg a harmonikus társát és az $f(z)$ függvény deriváltját!

$v(x, y) =$ (4p) $f'(z) =$ (2p)

10. FELADAT. Mely pontokban deriválható ill. reguláris az $f(z) = z\text{Re}(z)$ komplex függvény? ($\text{Re}(z)$ a z szám valós részét jelenti.)

Deriválható: $z =$ (3p) Reguláris: $z =$ (3p)

Matematika A3#, I. zárthelyi dolgozat, 2009/10. II. félév, B. csoport

Minden feladat 6 pontot ér, így összesen 60 pont szerezhető a feladatsorral. Sikeres zárthelyihez legalább 18 pont szükséges. Egy feladatra csak az egyes rubrikákban szereplő maximális pontszám vagy nulla pont szerezhető. Maximális pont akkor jár, ha jó a feladat megoldási menete és a végeredmény is szerepel a neki szánt helyen.

A dolgozathoz csak íróeszköz és üres A4-es papír használható. Számológép nem használható!

A feladatokban a vektorok koordinátái a szokásos Descartes-féle derékszögű koordinátarendszerben adóttak ($\mathbf{i}, \mathbf{j}, \mathbf{k}$).

1. FELADAT. Adjuk meg az $f(x, y, z) = 1/(x^2 + y^2 + z^2)$ háromváltozós függvény integrálját az origó közepű 2 és 4 sugarú gömbök felülete által közrezárt térbeli tartományon!

Az integrál értéke: (6p)

2. FELADAT. Az $\mathbf{r}(s) = (s/\sqrt{3}, (s/\sqrt{3}) \sin(\ln(s/\sqrt{3})), (s/\sqrt{3}) \cos(\ln(s/\sqrt{3})))$ görbe ívhosszparaméterezett. Adjuk meg a görbe görbületét az $s = 1$ paraméterű görbepontban!

Görbület: (6p)

3. FELADAT. Az $\mathbf{r}(t) = (t \cos t - \sin t, t \sin t + \cos t, t^2 + 1)$ vektor-skalár függvény egy test térbeli helyét adja meg a t idő függvényében. Adjuk meg azokat a t időpontokat, amikor a test sebessége nulla! Mekkora utat tesz meg a test a $t = 1$ és $t = 2$ időpontok között? $t =$ (3p) Út: (3p)

4. FELADAT. Adjuk meg az $\mathbf{r}(t) = (t^2 - 3t, 3t^2, 3t + t^3)$ görbe $t = 0$ pontjához tartozó torzió értékét és a rektifikálósík egyenletét!

Torzió: (3p) Síkegyenlet: (3p)

5. FELADAT. Adjuk meg az $\mathbf{r}(u, v) = (2u \cos v, 2u \sin v, u^2)$, $u \in [0, 1]$, $v \in [0, 2\pi]$ felület felszínét! Felszín: (6p)

6. FELADAT. Tekintsük a $\mathbf{v}(\mathbf{r}) = \mathbf{r} \times \mathbf{c}$ vektor-vektor függvényt, ahol $\mathbf{c} = (c_1, c_2, c_3)$ rögzített vektor. Adjuk meg a $\text{rot}(\mathbf{v})$ függvényt $\mathbf{r}$ -rel és $\mathbf{c}$ -vel kifejezve!

$\text{rot}(\mathbf{v}) =$ (6p)

7. FELADAT. Mekkora munkát végez a $\mathbf{v}(x, y, z) = (2x - 1, x + 2y, x^2 - y^2)$ erőter az $\mathbf{r}(t) = (\sin t, \cos t, t)$ csavarvonalon a $t = \pi$ ponttól a $t = 0$ pontig haladva?

Munka: (6p)

8. FELADAT. Számítsuk ki a $\mathbf{v}(x, y, z) = (2x - y, 2y + z^3, 5z)$ vektor-vektor függvény felületi integrálját az origó közepű, egy sugarú gömb felületére, ha a felület kifelé irányított!

Felületi int.: (6p)

9. FELADAT. Lehet-e az $u(x, y) = 3(y^2 - x^2) - 2y - 1$ függvény egy reguláris $f(z)$ komplex függvény valós része? Ha igen, akkor határozzuk meg a harmonikus társát és az $f(z)$ függvény deriváltját!

$v(x, y) =$ (4p) $f'(z)$ (2p)

10. FELADAT. Mely pontokban deriválható ill. reguláris az $f(z) = z \text{Im}(z)$ komplex függvény? ($\text{Im}(z)$ a z szám képzetes részét jelenti.)

Deriválható: $z =$ (3p) Reguláris: $z =$ (3p)